

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XIX. GIRONA, X NOVEMBRE M.CM.XXVIII. NVM. CCXVI

C A S A L S

ELS qui tinguérem la suprema joia d'assistir al darrer recital violoncel·lístic que Pau Casals donà el dia onze del mes prop passat al Palau de la Música Catalana, de Barcelona, poguérem evaluar el nobilíssim fons d'espiritualitat, en el més alt sentit del vocable, que infon en les obres selectes que interpreta.

El taumaturg del violoncel ha ultrapassat els accessibles camins humans per a transportar-nos a un món desconegut de meravellosos acords musicals, on totes les imatges creades pel somni més pur prenen un nimbe de beutat paradisiaca.

El nostre gran artista, que sembla superar-se a si mateix, a mesura que transcorren els anys, esdevé a cada audició més espiritual, més lluny d'aquest món gràvid de realitats doloroses, més encès de passió casta, quasi es diria una flama...

En aquesta vetllada memorable, una part del programa era consagrada, íntegra, a Joan Sebastià Bach amb una *suite* magnífica, plena d'aires de danses ancestrals, per a violoncel sol. Quan el Mestre prengué l'arc del seu instrument per a regalar-nos les oïdes i tots els nostres sentits amb aquella música tan serena i alada i profunda, l'alta i patriarcal ombra d'Eisenach degué esdevenir corpòria i recobrar calor i vida, animada per un diví sentiment d'emoció.

Quins insospitats encisos desvetllava a les ànimes fervents, que eren dotades per a copsar la màgia d'un art de respiendors eternes! Quin to de solemni grandesa imperava en la sala, a la vibració de les notes inspiradíssimes del genial apòstol de la Música, el vell Bach! El nostre impecable concertista tot ho embellia i semblava que, per mitjà de la inefable melodia, comunicava una nova força i una més intensa vivor als cors àvids d'idealitat.

No menys belles ni menys evocadores foren, així mateix, les pàgines de Couperin i de Boccherini, on l'antiga gràcia, la dolcesa més emotiva i la fina i clàssica elegància, captivaven totalment a l'amor d'una execució tan sòbria i perfecta.

Davant de la glòria de Pau Casals, l'artista qui està més prop dels déus que dels homes, creiem que els catalans — la nostra intel·lectualitat, el nostre poble — tenim el deure ineludible de fer quelcom més que assistir als concerts en els quals l'egregi violoncel·lista ens fa generosa ofrena del seu talent únic, car el qui, com ell, ens ha obert nous horitzons fent-nos besllumar immortals claredats, bé es mereix l'exteriorització d'algun acte apoteòsic, a més del nostre millor afecte i entusiasme i de la nostra gratitud més pregona i cordial.

J. T H A R R A T S

LA FESTA DE LA SARDANA

EL Sindical Musical d'aquesta província ens té reservat cada any un nombre ben sucós que intercala en el programa de festes de la nostra ciutat. Des del primer festival que s'inicià i fou portat a cap pels elements directius de l'esmentada Associació, no hem pogut gaudir d'una veritable manifestació de folk-lorisme o millor dit, no hem sapigut veure el més petit homenatge d'amor a la sardana, ni una partícula d'entusiasme entre els músics, únics emisaris de propagar-la i enaltir-la. Enguany la festa s'ha reproduït a semblança dels passats; pot ésser un xic més esmor-tuïda, programa del qual estava integrat per una sardana revessa; l'Esbart-Dansaire de Barcelona, i com a final apoteòsic, dues sardanes executades a conjunt per cinc o sis-cobles. Ens permeterem fer una petita exposició del concepte que'ns mereix la festa i llur components.

Què és una sardana revessa? Musicalment parlant, és una composició de mal gust; un trenca-closques detestable que enlaira molt poc a qui l'escriu i menys encara a qui l'executa. I com a dansa una veritable estupidesa; és com voler contar totes les estrelles del firmament. Per a fer honor a la sardana i demostrar que hom sab ballar-la, sols es necessita seny i buscar la màxima elegància i austeritat en el gest. Moltes son les sardanes que quasi en podríem dir revesses—encara que llur ropatge extern no ho sembli,—per la manera insípida d'ésser escrites i per l'indecorosa manera de ballar-

les. Un bon músic ha de rebutjar enèrgicament tota composició mancada de color, de emotivitat, i un bon dansaire no pot acceptar geroglífics de cap mena, que sols serveixen per a diformar la gràcia d'una de les danses més riques de figura com és la sardana.

* * *

L'Esbart és una institució que no ens ha satisfet mai ni poc ni molt. Presenten un recull de ballets pobres de vida i d'emoció. Podran senyalar una bella tradició, seran tan típics com vulguin; tindran pels antiquaris i col·leccionadors de coses rovellades i bonyegudes un cert encís; però el que és per a nosaltres ho trovem carrinçó i ens dona la mateixa impressió com si ens presentessin una penjarel·la de trajos passats de moda, arnats i descolorits. La música emprada per aitals ballets és declaradament insubstancial i pesada; cansa els músics i qui la escolta. El que no ha presenciada una sessió entera d'aquest espectacle, no pot fer-se càrrec de l'esforç que representa actuar d'espectador prudent. Els dansaires estan revestits d'una ingenuïtat que no fa joc amb l'edat. Els homes són nois grans amb ànima d'infant i mirada esquerra. Moltes vegades diríeu que'ls han renyat i no gosen a plorar. Les noies, a l'intermig de cada dansa, es remolinen semi-esporuguides en un recó de plaça, i amb l'esguard baix, sembla que sermonegen una oració per a que surtin bé d'aquest trànsit. Hom treu la conseqüència de que es trova en una vetilada d'un col·legi de monges franceses.

* * *

El nombre final o apoteòsic, com dèiem abans, és la execució d'una o dues sardanes per totes les cobles unides. Per més voluntat que els músics posin en l'interpretació d'aquestes composicions, sempre surten deficientes en la matització, perquè matització vol dir estil i l'estil és la personificació de cada cobla i de cada professor. Heu oït alguna vegada l'interpretació d'un choral per uns quants chors fusionats? Doncs la abigarrament de veus; la diferència apreciativa en el temps, i la modulació característica que dona cada mestre-director a l'obra, és causa d'una tal diversitat de execució, que fa tristesa oir-les. Les cobles no arriben a un cas tan accentuat de desfiguració pel seu obligat coneixement; però hi tenen una semblança. Això demostra que la sardana, com a modalitat bien definida, no pot canviar la seva estructura tant en l'ordre sonor com en la forma del moviment.

* * *

Aquests són els tres nombres més interessants i suggestius que ens presenta cada any el Sindicat de músics en la festa que gentilmente l'anomenen «Festa de la Sardana».

J O S E P M A S S A N A S

D E C O N C E R T S

INSTITUT CATALÀ DE RÍTMICA I PLÀSTICA DE BARCELONA

VETLLADA d'alta cultura oferí a la nostra ciutat aquesta entitat educadora que actua sota el savi guiatge del mestre Joan Llongueres. Aquest mestre infatigable, d'una intel·ligència preclara i posseït d'un alt sentit pedagògic, ha creat a Espanya una nova modalitat en l'ensenyança, segons el mètode de Jacques Dalcroze, i en posar al servei d'aquesta modalitat tot el seu amor, tot l'entusiasme, ha conseguit després de sòlida preparació, presentar els seus petits infants (que ell tant estima), dotats d'una instrucció que causa la més pregonada admiració de tots els públics que assisteixen a les sessions ofertes. Dit això, és ben justificat l'interès per a poder fruir les esplendideses de la «Primera Festa dels Infants a Girona», i la prova en fou ben palesa per la gran gentada que a l'Albèniz assistí.

Cançons i Jocs d'Infants. Heu's aquí dos mots que haurien d'ésser sinònims i que ells representessin una sola cosa. La cançó, per a tenir tot l'interès, ha de donar-se en forma de joc, conseguint així adquirir plena vida i alta espiritualitat, i això és precisament el mètode de Jacques Dalcroze, del qual Llongueres ha estat el més perfecte i fidel divulgador.

Les ovacions més sinceres coronaren la meritíssima tasca dels petits infants, i en tot el públic el comentari únic no era altre que un desig de que l'any vinent per les festes, pugui el mestre Llongueres oferir-nos la «Segona Festa dels Infants a Girona», en la seguretat de que un nou èxit premiarà tan digna tasca, reveladora d'una educació espontània ensems que de forta sinceritat. Mestre Llongueres: preneu nota del sentiment de la nostra ciutat i vulgueu, com nosaltres, dir: a reveure.

T . S O B R E Q U É S

F U G U E S

Guy de Pourtalès ha publicat un ben documentat llibre, ple de belles idees i d'assenyades observacions, retolat *La Vie de Franz Liszt*, revelador d'un esperit cultíssim. Per les seves inspirades planes, la vida del genial pianista i gran compositor hi passa rutilant com la seva ànima musical. És una obra cordial. * Entre

nosaltres sovintegen ben poc les publicacions d'aquesta índole, tan necessàries per a la formació i guia dels nostres estudiosos. I és que els escriptors catalans sembla que no sentin altra prouja que la d'emplenar les planes quasi sempre superficials de la nostra desorientada i estèril premsa.

EL prestigiós diari parisenc *Le Figaro*, escampà la nova, dies enrera, que el tenor Hipòlit Làzaro cantarà dintre el mes de novembre actual, en un dels nombrosos teatres de la capital llatina, una obra de Mascagni, la qual dirigirà el propi autor. * La notícia venia subrallada amb un entusiasme que no sabem comprendre en una gran publicació que ostenta un càustic lema de Beaumarchais en la seva capçalera. * Aquests entusiasmes no concorden amb l'interessant moviment musical de París, i creiem nosaltres que ni Mascagni ni Làzaro no poden atreure altra atenció que la d'auditoris banals.

UN periòdic francès es dol del cúmul i de la simultaneïtat amb què es celebren els concerts simfònics a París. Set són les grans orquestres amb que compta la sumptuosa Ciutat. Quin contrast amb la nostra Barcelona! * Finida la tanda dels magnífics concerts que l'Orquestra Pau Casals ha donat al Palau de la Música Catalana, quan serà possible reprendre'ls?

HEM vist, amb tristor, damunt les planes de *La Veu de Catalunya*, la col·laboració del maquiavèlic escriptor Josep Pla. * SCHERZANDO, qui esmerça les seves activitats i la seva devoció envers el culte a la Música, no ha oblidat encara l'anatema de «sensual» amb què l'al·ludit periodista qualificà el poble de Catalunya pel mer fet d'ésser un poble entusiàsticament filharmònic. * Josep Pla, home anti-espíritual, amb quina desconsoladora pobresa imaginativa observa la psicologia catalana! * Lamentem que el vell quotidià barceloní hagi admès en les seves columnes les perniciosos ideologies de l'esmentada signatura, la manca de serietat de la qual el posa en un risc constant i el porta a un descrèdit irreparable.

J. T.

El Sindicat d'Orquestes de la província de Girona

AQUESTA entitat, contestant-nos el solt aparegut en una de nostres darreres edicions, concernint la publicació en les nostres columnes de tots els acords presos en cada Junta Directiva, ens tramet el següent comunicat:

Sr. En Tomàs Sobrequés, Director de la revista musical SCHERZANDO. — Donada compte a la Junta Directiva de la seva atenta comunicació de 13 de setembre últim, oferint, com a Director de la revista musical SCHERZANDO, publicar en la mateixa, en interès dels senyors socis d'aquest Sindicat, quants acords s'adoptin en Juntes General i Directiva, al qual objecte, proposa, ultra això, que sigui acordat que per la Secretaria se li trameti nota detallada dels al·ludits acords, després de cada sessió que se celebri.

Aquesta Junta Directiva en sessió celebrada el dia 12 de l'actual, acordà constés en acte haver-ho vist amb gust i remerciament, i autoritzar-lo per a publicar en l'esmentada revista SCHERZANDO els acords que s'adoptin en les sessions a celebrar, excepció feta dels que es refereixin a sancions aplicades, amb quin objecte, per la Secretaria li seran facilitades les actes després d'haver estat signades, perquè en pugui prendre les notes referents als acords i altres assumptes que d'interès general pels senyors socis quedin aprovats. Tot el qual en compliment del referit acord, se li comunica pel seu coneixement i demés efectes.

Déu el guardi molts anys. — Girona 16 d'octubre de 1928. — El President, JOSEP M. SOLER. — P. A. de la J. D. — El Secretari, JOAQUIM VIDAL.

M A T I A S B A T T I S T I N I

TOTS els bons aficionats a l'òpera, coneixien i havien admirat sempre aquest celebrat i notable baríton que acaba de morir ara, a l'edat de 72 anys, a les seves possessions de Rieti. Battistini havia nascut a Roma, el 27 de febrer de l'any 1858. El seu pare, que era metge, volia destinar-lo a una carrera científica que el noi, intel·ligent com era, començà d'estudiar amb èxit. Es dedicava també a la pintura. Poc a poc, però, d'entre totes les seves aficions, dominà en ell l'afició constant pel teatre. Les seves facultats de veu l'afermaren cada dia més en la seva vocació teatral, i emportat per aquesta vocació irresistible, abandonà els seus estudis i també la pintura, i entrà en la escola de cant del famós mestre Persichini. Tenia llavors uns 18 anys, i al cap de quatre anys, ja debutà al Teatre «Argentino», de Roma, amb l'òpera «La Favorita», de Donizzetti. El seu triomf fou esclatant i complet.

Battistini, en sos bons temps, tenia una magnífica veu de baríton, una veu pastosa i

ben timbrada, una veu molt bonica que ell sabia manejar magistralment, i que produïa corprenedors efectes.

Després del seu primer triomf a Roma, la ciutat d'on era fill, continuant una carrera brillantíssima recorregué els principals teatres d'Europa i Amèrica. La seva fama era universal i els empresaris se'l disputaven amb gran interès.

L'any 1880, estigué a Buenos Aires i a Rio Janeiro; l'any 1883, al Reial de Madrid i al Covent Garden, de Londres. Tornà a Espanya l'any 1906, i actuà en diverses temporades, al nostre Gran Teatre del Liceu, sempre amb un èxit clamorós. Les obres en les quals més es distingia, eren «Maria di Rohan», «Ernani», «Rigoletto», «Don Giovanni» i «Werther». Battistini, ultra ésser un poderós i excel·lent cantant, era un excepcional actor dramàtic, i les seves interpretacions de personatges com l'«Hamlet», el «Werther», el «Duc de Chevreuse», «Rigoletto», entre altres, resten famoses i inol·lidables, podent-se posar amb elles, Battistini, a l'altura dels millors tràgics de l'època. El seu repertori era extensíssim i variat. Més de «vuitanta» obres, de diferents autors i de diferents estils, entre les quals, ultra les que ja hem assenyalat, podem afegir: «Nozze di Figaro», «Barbiere di Seviglia», «Luisa Miller», «Lohengrin», «Carmen», «Demone», de Rubinstein, i «Eugène Onegin», de Tchaikowsky. Battistini havia passat llargues temporades a Madrid, on gaudia del favor de la noblesa i de l'alta aristocràcia. Posseïa diverses condecoracions espanyoles i estrangeres, i era autor d'algunes balades per a veu de baríton. Darrerament, a causa de la seva edat ja força avançada, havia perdut gairebé del tot les seves facultats vocals, però persistia notablement en ell el gran artista dramàtic de sempre, i el domini de l'escena que posseïa com a actor, suplïa la seva deficiència com a cantant. Si no recordem malament, fou el «Don Giovanni», de Mozart, una de les darreres obres que ell cantà a Barcelona, al nostre Gran Teatre del Liceu.

Descansi en pau l'il·lustre i malaguanyat artista italià, que tan havia fet commoure i disfrutar les darreres generacions del vuitcents amb el seu art vibrant i apassionat.—J. LL.

N O T I C I A R I

Sota la presidència del mestre J. Baró Güell, s'ha reunit la Junta Directiva de l'Associació de Mestres Compositors de la província de Girona, havent-se prè l'acord de sol·licitar a la Societat d'Autors Espanyols que, en totes les poblacions on no hi hagi

representant nomenbrat, siga l'alcalde el encarregat de fer omplenar les fulles a totes les agrupacions que actuïn en aquelles localitats, com també del cobrament dels drets corresponents, conforme es ve fent ja en algunes poblacions.

§ Ha deixat de formar part de la cobla «Barcelona», el fundador de la mateixa i professor de tenora Albert Martí, passant a ocupar la vacant el professor Sr. Colls. S'ens informa que Albert Martí projecta crear una altra cobla amb elements de vàlua.

PUBLICACIONES REBUDES OBRES PER A SEXTET I PIANO

B. Pons Graupera: «Noche clara». Tango criollo. — M. Godoy: «Recuerdos de Talavera». Pas-doble. — E. Boix: «Pericón Flamenco». — E. Bregel: «Ondinas». Vals. — Roca Traveria: «De Parra». Pericón. — M. Mullor: «Bouddha». Meditació-Blues. — M. Mullor: «Riverside Drive». Vals lent. — R. Gálvez: «El Bufón», número extraordinari de Juliol. Autors: Gálvez, Polito, Clot, Demare, Demon, Martínez Valls, Margenat i Torrents. — Font i Anta: «Sombras», serenata-vals. — Font i Anta: «La Granadina». — Fernández: «Sus ojos bellos», melodia; «Danza Mora», «Cortejo Gitano», «Currito de la Macarena», pas-doble.

D. Sanahuja: «Ay mi cubano», pericon. — J. Forroll: «El Chispa», schotisch. — J. M. Canals: «Así se mata», pas-doble torero. — Maria Batllori: «Viva la jota!» «Viva Aragón!», jota — M. Mullor; J. M. Canals: «Bonddha-Meditación», blues o fox.

J. Albertí; J. M. Canals. — «Ecos de la Pampa», pericon. — J. Dotras Vila: «El Eterno Tango». — P. Ribalta: «Dehesa de la Villa», schotisch. — Roca Traveria: «El Jerezano», pas-doble. — L. Hugo: «Colette», charleston; «Noche de Verbena», schotisch; «La España de Goya», pas-doble; «Delva», fox-trot.

F. Trull: «Claveles y Nardos», pas-doble. — J. Faura: «Mont parnasse», fox-trot. — J. Boisset: «Mhosbeathel», fox-trot.

«El Bufón». — Any V, n.º 34. Autors: García-Teresa; Seiammarella; R. Gálvez; Visca; Demon; Refelá.

IMPREMTA

DALMAU CARLES, PLA. S. A.

GIRONA